

Programma gemeenteraadsverkiezingen 2022-2026

GroenLinks Eerbeek-Brummen kiest voor:

1. Een groene en gezonde gemeente
2. Een lokaal verbonden gemeente
3. Een toekomstgerichte gemeente

1. Een groene en gezonde gemeente

Het Brummense landschap is het natuurlijke kapitaal van Brummen. Daarin moet je dus investeren, dat moet je koesteren en laten groeien.

1. Een gezonde groene omgeving: Wij houden van bomen en de voor deze streek zo karakteristieke flora en fauna. Veel inwoners dragen al bij aan een groenere wereld. Deze mensen zijn al actief bij mooie lokale initiatieven zoals de voedselbossen, bijenlinten of patrijs corridors. Wij willen vanuit de gemeente, in samenwerking met organisaties als het landschapsnetwerk, imkers en vogelaars nog meer inwoners enthousiasmeren met voorlichting en mooie acties.

- Bij werkzaamheden, zoals vervangen van kabels en onderhoud aan bermen, werken aannemers met respect voor groen.
- Bermen maaien we zo laat mogelijk in het jaar.
- Begraafplaatsen worden via natuurlijk beheer omgetoverd tot botanische parken
- De gemeente heeft een eigen ecooloog en betrokken groenmedewerkers.
- Voor 2030 willen we 21.000 bomen bij planten: 1 voor elke inwoner!
- Via scholen mogen kinderen zelf groen beheren en dan kunnen ze zo ervaren hoe fijn en gezond een groene omgeving is.
- Groenstroken bij speelplaatsen en sportparken ondersteunen de inheemse biodiversiteit
- We willen schapen laten grazen in het gemeentelijk groen.
- We hangen nog meer nestkastjes op.

2. Meer kleur in het landschap: Veel verschillende bomen, struiken, bloemen, vogels, insecten en zoogdieren zijn mooi. En heel erg nodig. Elke boom en elke bloem draagt bij aan een schonere lucht en legt CO2 vast. Insecten zijn een cruciaal onderdeel van onze voedselketen. Meer biodiversiteit biedt meer garantie op gezondheid. Meer natuur en meer groen biedt meer gelegenheid de klimaatverandering op te vangen.

- Vervuiling en verstening moeten we tegengaan; Brummen doet mee aan het NK tegelwippen, actie steenbreek (zie steenbreek.nl)
- Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen willen we tegengaan met goede voorlichting. Zowel bij de handel als bij consumenten. De gemeente geeft al het goede voorbeeld.
- We bestrijden geluidsoverlast en vervuiling van het luchtruim boven Brummen: we willen geen vliegverkeer van Lelystad Airport boven onze gemeente.

3. Boeren zijn onmisbaar: Boeren hebben mede ons prachtige landschap gemaakt. Ze zorgen voor ons voedsel. GroenLinks helpt boeren om een eerlijk inkomen te krijgen voor het produceren van gezond voedsel zonder bestrijdingsmiddelen. En om hun velden zo te onderhouden dat op hun boerderijen ruimte is voor insecten, bloemen en kruiden in hun grasland, en bomen en struiken rond hun velden. De zorg voor schoon water, een schone lucht en biodiversiteit is ons ook wat waard. We zoeken samen met boeren naar oplossingen. We helpen ze om producten lokaal voor een goede prijs te kunnen verkopen. We zorgen dat boeren en consumenten elkaar kennen en dat lokale producten ook lokaal worden gebruikt.

De provincie Gelderland heeft € 88 mln beschikbaar gesteld voor natuurinclusieve landbouw. Hierbij werken we mee met de natuur in plaats van er tegenin. Brummen is een koploper op dit gebied. We zorgen ervoor dat een flink deel van dit geld goed besteed wordt in onze gemeente:

- Het programma om boeren niet alleen te betalen voor voedselproductie, maar ook voor een stabiele waterhuishouding is al gestart. Dat willen we uitbouwen.
- Verder uitbreiden van het programma van de lokale voedselketen.
- Nog meer stimuleren van aanplanten van windhagen.
- We willen meer handen in de grond. Op erven van boerderijen bieden we mogelijkheden om woonruimte te creëren.
- Brummen sluit zich aan bij het schone lucht akkoord om de luchtkwaliteit permanent te verbeteren.
- Verbetering van de bodemkwaliteit.

4 Duurzame energie is essentieel om groen te blijven: Die prettige, groene, leefomgeving van ons is er vanwege ons klimaat. Niet te heet, op tijd een bui, wisselende seizoenen. Ons klimaat staat onder druk door te veel CO₂ in de lucht. Om de hoeveelheid CO₂ te verminderen moeten we ook in onze gemeente energie opwekken met zonnepanelen en (kleine) windmolens. We accepteren dat ons landschap er daardoor op sommige plekken anders uit komt te zien. Want als we dat niet doen verdwijnt ons mooie landschap helemaal.

- Rond en onder zonnepanelen versterken we de natuur met bijvoorbeeld een paddenpoel of kruidenrijk grasland voor bijvoorbeeld schapen. Multifunctioneel gebruik van zonneweides wordt de norm.
- We eisen van projectontwikkelaars dat omwonenden meedoen in het project, zodat wij allemaal profiteren.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door openbare gemeentelijke gebouwen te isoleren, van zwembad tot brandweerkazerne. Onze parkeerplaatsen overdekken we met zonnepanelen.

5. Veilig verkeer in het groen: In onze groene gemeente is het prettig wonen, werken en recreëren. Daar passen hard rijdende auto's en vrachtauto's niet in.

- Wij vinden 30 km/uur in de bebouwde kom snel genoeg. Door maatregelen als meer hagen en bomen langs de weg (de weg wordt optisch smaller) en verkeersdrempels willen we de vaart eruit halen.
- We handhaven de snelheidsbeperkende maatregelen beter: maximaal 60 km/u in het buitengebied en 30 km/u op overige wegen.
- We weren doorgaand vrachtverkeer en zwaar landbouwverkeer uit de kernen.

- We maken fietsstraten, waar de auto te gast is en schoolgaande kinderen en andere fietsers de ruimte krijgen.
- We willen veilige fietsroutes naar de sportaccommodaties.
- We willen de provinciale weg N348 langs Brummen versmallen van 4-baans tot 2-baans en leggen de dan overblijvende ruimte vol met zonnepanelen. Een maximale snelheid van 80 km/u maakt het dorp ook stiller.
- De weg langs het Apeldoorns Kanaal moet een 60 km-weg worden.
- We bevorderen goede openbaar vervoersverbindingen en het gebruik er van.
- Met goed openbaar vervoer, meer thuiswerken en deelauto gebruik zijn de huidige parkeernormen achterhaald. GroenLinks wil daarom goede fietsstallingen en minder parkeerplaatsen én meer bomen in het straatbeeld.
- We voorkomen (nieuw) sluipverkeer in het buitengebied, maar garanderen de bereikbaarheid voor aanwonenden en toeristen.
- Er komen voldoende (snel)laadpunten voor elektrische auto's
- Nieuwe tankstations horen thuis op industrieterreinen en niet in de woonomgeving of gebieden met natuur- of cultuurwaarden.

2. Een lokaal verbonden gemeente

We staan voor een samenleving waarin het vertrouwen in elkaar het uitgangspunt is. Iedereen moet kunnen rekenen op passende zorg en begeleiding dichtbij, als dat nodig is. Wij praten mét mensen in plaats van óver mensen en bieden ruimte voor sociale initiatieven. Uiteindelijk maken mensen het contact, maar GroenLinks vindt wel dat we daaraan actief bij moeten dragen.

1. **We zien elkaar:** Wij willen een gemeente zijn waar mensen makkelijk contact met elkaar maken; op straat, via de vereniging, tijdens het sporten, overal. Dáár is ruimte voor gesprek en zijn we onderling verbonden. Dan is er minder eenzaamheid, neemt de kans op criminaliteit af en zijn we gelukkiger. Wij willen een gemeente die het contact mogelijk maakt.

Dus:

- Niet beknibbelen op subsidies voor het lokale verenigingsleven, lokale evenementen, de bibliotheek, zwembaden, maar juist investeren!
- Sociale samenhang en preventieve zorg zijn de leukste en best betaalbare zorg.

2. **Levendigheid:** culturele uitingen, instanties en evenementen vergroten de samenhang en vitaliteit van de lokale samenleving.

- We blijven de bibliotheek en andere instellingen steunen om een volwaardig cultureel programma in de gemeente te behouden en waar mogelijk te verbeteren.
- We ondersteunen lokale initiatieven die bijdragen aan waardering en behoud van onze mooie omgeving en lokale kracht.
- We waarderen en steunen culturele ondernemers.

3. **Iedereen doet mee:** Wij kiezen voor een samenleving waarin iedereen erbij hoort en mee kan doen. We gaan uit van de talenten van mensen. Zo maken wij ons hard voor inclusieve en toegankelijke werkplekken voor iedereen. We bouwen aan sterke netwerken van algemene en maatschappelijke en gezondheidsvoorzieningen. Waar dat nodig is zetten we hulp of zorg op maat in.

- We vergroten maatschappelijke kansen door bijvoorbeeld sociaal werk te combineren met maatschappelijke uitdagingen zoals het vergroenen van de wijken en door schuldpreventie een belangrijke plek te geven in het jongerenwerk.
- We creëren ontmoetingsplaatsen in de wijken door o.a. bankjes te plaatsen.
- GroenLinks zet zich in voor permanente huisvesting van sociale burgerinitiatieven en voor jongeren.
- We creëren opvangplekken, huisvesting en stage/werkplekken voor asielzoekers.
- Bij projecten in de zorg en in het kader van veiligheid voorkomen we dat er blijvend 'ieder voor zich' wordt gewerkt.

4. **We vertrouwen elkaar:** Wij willen dat mensen het vertrouwen krijgen van de overheid. Steeds vaker haken mensen, die juist een steun in de rug van de overheid nodig hebben, helemaal af. Ze durven geen toeslagen of bijzondere bijstand aan te vragen, omdat ze bang zijn dit achteraf weer te moeten terugbetalen. Hiermee staat de overheid zelf mede aan de basis van schuldenproblematiek. Mensen die terugkeren in het arbeidsproces moeten daar de vruchten van plukken, in plaats van netto minder over te houden.

- In houding en communicatie stelt de gemeente (bestuurders en ambtenaren) zich klantgericht op en denkt mee in mogelijkheden: "wat kan wèl".

- We werken aan een heldere organisatiecultuur: betrouwbaar en uitgaand van vertrouwen.
- De gemeentelijke communicatie is proactief en informerend zodat we (burger)participatie bevorderen.

5. Iedereen taal- en digitaal vaardig: Iedereen moet voldoende kunnen lezen en schrijven om mee te kunnen doen. En iedereen moet de kans krijgen om digitaal mee te komen. Daarvoor organiseren de bibliotheken bijvoorbeeld cursussen en inloopspreekuren.

- Een laptop en internet moet voor ieder schoolgaand kind beschikbaar zijn. Desnoods op kosten van de gemeente.
- Integratie door educatie: beheersen van de Nederlandse taal heeft de hoogste prioriteit voor kinderen en hun ouders. Bij de bestrijding van achterstanden is de beheersing van de taal een eerste vereiste.
- Meer ondersteuning en aandacht voor kwetsbare jongeren en jongvolwassenen. In de overgang van school naar werk en zelfstandigheid is het noodzakelijk om samen te werken met ouders, hulpverleners, het onderwijs en ondernemers.

6. Een sociale energietransitie voor iedereen: De energietransitie moet sociaal en eerlijk zijn. Ook mensen met een kleine beurs moeten mee kunnen doen en meeprofiteren. Schuldhulpverleners, energiecoaches of buurtwerkers informeren inwoners met welke energiemaatregelen in huis ze geld kunnen besparen. Mensen die voorop lopen met isoleren en energie besparen zijn het voorbeeld, die helpen we om ook hun burens te inspireren stappen te zetten.

- Verhuurders, coöperaties en eigenaren zijn verantwoordelijk voor het verduurzamen van woningen en bedrijfspanden.
- Regionaal opgewekte energie moet lonend zijn.
- De vaste lasten (huur en energielasten) voor sociale huurders blijven op peil.

7. Plek voor iedereen: Gemeente Brummen biedt aan iedereen een veilige plek om te wonen, te werken, te sporten en naar school te gaan. Iedereen is welkom. Niemand wordt gediscrimineerd. Dit moet vanzelfsprekend zijn en daar zetten we ons voor in.

- Wij zijn een regenbooggemeente en dragen dit actief uit.
- Diversiteit versterkt elke organisatie en is daarom een belangrijk aandachtspunt in elke formatie.

3. Een toekomstgerichte gemeente

Om een leefbare gemeente te houden hebben we toekomstgericht beleid nodig. Onder meer op gebied van woningbouw en werkgelegenheid.

1. Woonruimte voor iedereen: Veel inwoners zijn op zoek naar passende woonruimte. Of het nu ouderen zijn in te grote gezinswoningen, jongeren die nog bij hun ouders wonen of startende gezinnen zonder babykamer: er is dringend behoefte aan ruimte om door te schuiven. Een samenleving is gebaat bij elke leeftijdsgroep, dat houdt leven in de brouwerij. In Eerbeek (Lombok), Hall (inwonersinitiatief) en Brummen (Elzenbos) zijn flinke ontwikkelingen gaande. De komende jaren is een grote bouwproductie in alle kernen nodig.

- Tot 2030 moeten er 900 woningen bij, daar maken we ons sterk voor.
- Het Burgersterrein is geschikt voor woningen in combinatie met groen.
- Diversiteit van bouwen is belangrijk: alternatieve woonvormen zoals tiny houses of knarrenhofjes maken we mogelijk.
- Het splitsen van woningen en percelen moet makkelijker worden.
- Een verhuiscoach helpt bij passender wonen. Ook willen we de bureaucratie hierbij verminderen.
- Innovatieve woningbouwprojecten zijn mogelijk als ze ons prachtige landschap versterken.
- Kleinschalig en/of coöperatief bouwen heeft voorrang op massale projectontwikkeling.
- We willen een leegstandsverordening om onnodige leegstand van woningen, bedrijfspanden en winkels te voorkomen en verloedering tegen te gaan.

2. Groene voorwaarden voor nieuwbouw: Nieuwe wijken zijn er voor de toekomst. Waar volop aandacht is voor klimaat, natuur en gezondheid van de nieuwe bewoners.

- De openbare ruimte en de woningen worden natuurinclusief en duurzaam. Houtbouw is de nieuwe norm.
- Regenwater gaat de grond in of wordt slim gebruikt.
- Huizen genieten optimaal van de zon door slimme positionering en eigen energie opwekking.
- Toekomstige bewoners zijn vanaf het begin betrokken of hebben zelfs de regie bij de planontwikkeling en bepalen de indeling van hun huis, appartement en (gezamenlijke) tuin.
- Brummen wil voorloper zijn in duurzaam bouwen: als het gemeentehuis 8 jaar geleden al kosteneffectief duurzaam gebouwd kon worden, waarom een huis dan nu niet?!

3. Duurzame ondernemers en werkgelegenheid: We ondersteunen initiatieven en plannen voor duurzame werkgelegenheid in Brummen. Ondernemers en boeren zijn de lokale economie. De gemeente ondersteunt hen bij de overgang naar een duurzame economie. De overstap naar schone energie, vergroening en verduurzaming gaat veel werk opleveren. Voor nieuwe duurzame ondernemers is er een fijn vestigingsklimaat.

- Op bedrijventerreinen geven we de ruimte aan bedrijven die milieuvriendelijk, circulair en maatschappelijk verantwoord werken.

- Door duidelijke en eenvoudige regels, in klare taal, weten ondernemers snel waar zij aan toe zijn. Wij zorgen dat de regeldruk wordt verlaagd en dat ondernemers terecht kunnen bij één loket dat hen echt verder helpt.
- We keren de landelijke trend van industriële 'blokkendozen' in het landschap door te kiezen voor hogere beeldkwaliteit bij nieuwbouw van bedrijfsgebouwen en passend groen rondom bestaande bedrijfsgebouwen.
- Onze prachtige gemeente biedt veel kansen voor groei van toerisme en recreatie. We verwelkomen initiatieven van ondernemers of burgers.

4. Minder afval, meer hergebruik: De hoeveelheid restafval moet omlaag. Inzamelen wat bruikbaar is, wordt nog meer de norm. Dat is goed voor de portemonnee én het milieu. Scholen en instellingen gaan hun afval nog beter scheiden.

- Voorkomen is beter dan genezen: we stimuleren biobased en/of biologisch afbreekbare verpakkingen en producten.
- Afval scheiden thuis en in bedrijf blijven we stimuleren.
- In de bouw en bij werkzaamheden gaan we voor hergebruik van materialen en leggen dit vast in vergunningen.

5. Zelfstandig met goede samenwerking: Zolang de gemeente op kan blijven komen voor de lokale belangen en deze weet te versterken, ziet GroenLinks meerwaarde in een zelfstandige gemeente. Onze gemeente kan dicht bij de inwoners staan, dat is haar belangrijke kracht. We zien echter dat een aantal opgaven zeer specialistisch en zeer omvangrijk zijn voor een kleine gemeente.

- We zoeken nadrukkelijk de samenwerking met andere organisaties, bijvoorbeeld voor administratieve taken en digitalisering.
- We benutten en investeren in de regionale samenwerking tussen gemeenten in de CleanTech-regio.
- Bestaande samenwerkingen blijven we kritisch volgen op uitvoering, democratische besluitvorming en effectiviteit.

We spannen ons in voor een zo progressief mogelijke samenwerking in de raad en het college. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de andere politieke partijen willen we constructief werken aan de toekomst van onze mooie gemeente.